

„Swedbank“ Asmeninės bankininkystės departamento konsultantas - Ramūnas Riazanskis.BFL/Andriaus Ufarto nuotr.

Smulkiąjam verslui taikomos įvairios mokesčių lengvatos. Vis dėlto mokesčių įstatymai yra gana painūs, be to, linkę dažnai keistis. Apie tai, kokių mokesčių lengvatų gali tikėtis jaunas verslas šiuo metu ir kaip šios lengvatos gali keistis ateityje, kalbėjomės su „[Swedbank](#)“ Asmeninės bankininkystės departamento konsultantu Ramūnu Riazanskiu.

Verslui aktualiausi mokesčiai

Nors Lietuvos įstatymai nustato daugiau nei 20 įvairiausių mokesčių, pasak R. Riazanskio, verslui paprastai aktualiausi gyventojų pajamų, pelno, pridėtinės vertės mokesčiai bei socialinio ir sveikatos draudimo įmokos „Sodrai“. Pašnekovo teigimu, gyventojų pajamų mokestis (GPM) smulkiesiems verslininkams suteikia galimybę mokėti fiksuotą mokestį (vykdant veiklą pagal verslo liudijimą). Jei fiksuoto mokesčio dėl taikomų apribojimų mokėti negalima, tuomet individualiai veiklai gali būti pritaikytas lengvatinis 5 proc. tarifas, išskyrus laisvąsias profesijas. „[Swedbank](#)“ Asmeninės bankininkystės departamento konsultantas atskleidžia, kad Pelno mokesčio įstatymas nustato lengvatinį 5 proc. tarifą įmonėms, uždirbančioms iki 300 tūkst. eurų per metus ir turinčioms ne daugiau kaip 10 darbuotojų. Pridėtinės vertės mokesčio (PVM) įstatymas leidžia išvengti PVM registracijos

ir neskaičiuoti PVM nuo parduodamų prekių ar paslaugų, jei pajamos per 12 mėnesių neviršija 45 tūkst. eurų. Tiesa, pašnekovas atkreipia dėmesį, kad ši lengvata paprastai aktuali tik tiems verslams, kurie parduoda galutiniam vartotojui. „Sodros“ įmokoms, kurios dažnai sudaro reikšmingą mokesčių išlaidų dalį, taip pat taikomos kelios lengvatos. „Pavyzdžiui, vykdančiesiems individualią veiklą nustatytos įmokų lubos, taip pat taikoma lengvata mažųjų bendrijų vadovams, nes jie veikia ne pagal darbo, o pagal civilinių paslaugų sutartį“, – aiškina „Swedbank“ Asmeninės bankininkystės departamento konsultantas.

Mokesčių lengvatos dabar ir ateityje

Anot pašnekovo, mokesčių lengvatų taikymas verslui ateityje priklausys nuo daugybės aplinkybių. Pirmiausia – nuo valdžios politikos, kuriai įtaką daro būsimi Seimo rinkimai ir valdančiosios daugumos partijų programinės nuostatos. Antras veiksnys, lemiantis mokesčių lengvatas smulkiąjam verslui, kurį įvardija R. Riazanskis, – tai biudžeto surinkimo situacija. Įvairios asocijuotos verslo struktūros, pavieniai verslininkai ar valdžios atstovai nuolat siūlo priimti įvairias mokesčių lengvatas, tačiau galiausiai tų pasiūlymų tenka atsisakyti dėl potencialiai neigiamos įtakos biudžetui. Jei biudžeto surinkimas smarkiai pagerėtų, galbūt būtų paprasčiau esamas lengvatas išplėsti, pavyzdžiui, taikyti 0 proc. pelno mokesčio tarifą vietoj dabartinių 5 procentų, arba taikyti naujas. Be to, pasak pašnekovo, svarbu įrodyti, kad lengvatomis nepiktnaudžiaujama ir jos efektyviai pasieks keliamus tikslus, t. y. paskatins verslumą, sumažins mokesčines naštas būtent smulkiesiems verslininkams ir pan. „Swedbank“ Asmeninės bankininkystės departamento konsultantas teigia, kad šiuo metu panaši ir PVM taikymo situacija: reikia įrodinėti, kad siūloma PVM lengvata maistui pasieks galutinį vartotoją, o ne nusės gamintojų ir prekybininkų kišenėse. Dar vienas pašnekovo įvardytas svarbus veiksnys, lemiantis mokesčių lengvatų atsiradimą, – tai verslininkų, asocijuotų struktūrų, politikų aktyvumas, problematikos aktualinimas žiniasklaidoje.

Palankesnė mokesčinė aplinka

„Linkiu, kad smulkusis verslas būtų kuo labiau skatinamas, pritaikant mokesčines paskatas, taip pat kad būtų kuo paprasčiau apskaičiuoti ir sumokėti mokesčius.“

R. Riazanskis.

„Iš tiesų šiuo metu verslui apskritai skiriama nemažai valdžios dėmesio,

tačiau akcentai labiau sudėti į administracinės, o ne mokestinės naštos mažinimą“, – sako R. Riazanskis. Kita vertus, pašnekovas atkreipia dėmesį, kad mokestinė aplinka jau dabar yra pagerėjusi, palyginti su tuo, kas buvo prieš 10–15 metų. „[Swedbank](#)“ Asmeninės bankininkystės departamento konsultanto teigimu, mokesčiai kapitalui, savarankiškam darbui taikomi mokesčiai ir vartojimo mokesčiai Europos Sąjungos kontekste nėra itin dideli. Tačiau mokesčių našta samdomam darbui vis dar reikšminga. „Linkiu, kad smulkusis verslas būtų kuo labiau skatinamas, pritaikant mokestines paskatas, taip pat kad būtų kuo paprasčiau apskaičiuoti ir sumokėti mokesčius“, – dalijasi asmeninės bankininkystės specialistas.

Kompleksinio požiūrio svarba

Jauno verslo kūrėjams, planuojantiems savo verslą, R. Riazanskis pataria kompleksiškai žiūrėti į mokesčių klausimą, t. y. renkantis veiklos teisinę formą galvoti ne tik apie mokesčius, bet ir apie verslo teisinės atsakomybės ribojimą, kapitalo poreikį, steigėjų struktūrą, klientų bazę ir kt. Pasak pašnekovo, taip pat reikia nuodugniai išsiaiškinti, kokias mokestines pasekmes sukelia vienas ar kitas veiksmas, kokias lengvatas galima taikyti, o kokių – ne. „Mokesčių įstatymai yra sudėtingi, todėl visus klausimus geriausia iš anksto išsiaiškinti su buhalteriu, apskaitos įmone, mokesčių administratoriumi ar konsultantu. Mokesčių įstatymai taip pat turi tendenciją nuolat keistis, todėl reikėtų retkarčiais pasidomėti, ar nėra pasikeitimų, turinčių įtakos jūsų verslui“, – pataria pašnekovas.